

VÄNERSBORGS KOMMUN

ANVISNINGAR FÖR KRAV-
OCH
INKASSOVERKSAMHET

Antagna av kommunstyrelsen den 11 februari 2009

INNEHÅLL

SYFTE	3
KRAV- OCH INKASSOVERKSAMHET	3
GOD INKASSOSED	3
ANSVAR OCH ORGANISATION	4
BETALNINGSPÅMINNELSE	5
INKASSOKRAV	5
JÄMKNING	5
ANSTÅND	5
KVITTNING	5
AMORTERINGSPLAN	5
ANSÖKAN OM BETALNINGSFÖRELÄGGANDE	6
TINGSRÄTTEN	6
LÅNGTIDSBEVAKNING	7
PRESKRIPTION	7
DÖDSBO	7
SKULDSANERING	7

Syfte

Dessa anvisningar för kravverksamheten i Vänersborgs kommun utgår från kommunens kravpolicy. Anvisningarna syftar till att stödja effektiva och rättsäkra rutiner i den löpande kravverksamheten, med det övergripande målet att kommunen med rimlig insats erhåller betalning för sina fordringar. Kravet på en rationell hantering ska balanseras mot krav på att indrivning sker med respekt för gäldenären, som inte får utsättas för onödiga kostnader.

Krav- och inkassoverksamhet

Kommunallagens regler om likställighet innebär att alla ska behandlas lika när det avser kommunala avgifter, hantering av fordran och kravverksamhet. Detta innebär att alla som får en viss tjänst eller vara ska debiteras för denna i enlighet med de regler som fastställts av kommunfullmäktige. En fordran får inte heller makuleras om den inte är felaktigt utställd. Om en fordran inte regleras ska kravåtgärder vidtas i enlighet med dessa anvisningar.

Inkassoverksamhet är enligt inkassolagen indrivning av egen eller annans fordran genom krav eller annan inkassoåtgärd. Datainspektionen utövar tillsyn över inkassolagens efterlevnad. Inkassoförfarandet regleras i inkassolagen (1974:182) och inkassoförordningen (1981:956). Med inkassoåtgärd menas en åtgärd som innebär en påtryckning på gäldenären – exempelvis hot om rättsliga åtgärder, exekutiva åtgärder eller att innehålla viss prestation. Av 11§ i inkassolagen framgår att offentlighets- och sekretesslagens (1980:100) bestämmelser kan behöva tillämpas vid krav- och inkassoverksamhet. Vilken sekretessbestämmelse som tillämpas beror på vilken lag som reglerar den kommunala service som inkassoåtgärden avser. Personuppgiftslagen (1998:204) (PUL) är tillämplig när personuppgifter behandlas vid krav- och inkassoverksamheten.

God inkassosed

Krav- och inkassoverksamhet i Vänersborgs kommun ska bedrivas med god inkassosed som sammanfattas på följande sätt.

- **Skriftlig information**
En gäldenär ska få skriftlig information om kommunens betalningsanspråk genom faktura eller på annat sätt.
- **Korrekt bemötande**
Gäldenären får inte vållas onödig skada eller olägenhet eller utsättas för otillbörlig påtryckning eller otillbörlig inkassoåtgärd.
- **Likställighet**
Vänersborgs kommun ska behandla sina gäldenärer lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat (2 kap. 2§ kommunallagen).
- **Samlad fordran**
Om Vänersborgs kommun har flera obetalda fordringar mot samma gäldenär ska dessa samlas i en och samma ansökan om betalningsföreläggande. Maximalt fyra stycken inkassoavgifter ska tas med per ansökan.

Ansvar och organisation

Följande rutiner tillämpas i Vänersborgs kommun.

Förvaltningarna upprättar och skickar ut fakturor inom sina verksamhetsområden. När en faktura är förfallen till betalning tar ekonomikontoret över ansvaret för utskick av påminnelser och inkassokrav. Ett undantag är de omsorgsfakturor som biståndsenheten själva skickar ut påminnelse för och där ekonomikontoret tar över ansvaret då inkassokrav ska skickas ut. Vattn- och avloppsverkets/renhållningsverkets administrativa enhet upprättar och skickar ut fakturor, påminnelser och inkassokrav inom sitt verksamhetsområde, samt handlägger även ärenden hos kronofogdemyndigheten och skickar in återredovisade ärenden till långtidsbevakning.

En översiktsbild över Vänersborgs kommuns faktura- och kravrutiner.

	Avtalad kredittid	Inte avtalad kredittid	Krav- och inkassoverksamhet			
			Dröjsmålsränta debiteras			
	Fakturan uppstår ▼	Förfalldag ▼	Påminnelse ▼	Inkassokrav ▼	Ansökan om bf ▼	Långtidsbevakning ▼
	30 dagar	5-8 dagar	10-14 dagar	30-45 dagar*	Minst 1 år	
VA/renhållning fakturor	Samhällsbyggnadsförvaltningens ansvar					
Omsorg fakturor	Socialförvaltningens ansvar			Kommunstyrelsens ansvar		
Musik skolan fakturor	Barn- och ungdoms förvaltningens ansvar		Kommunstyrelsens ansvar			
Barn omsorg fakturor	Barn- och ungdoms förvaltningens ansvar		Kommunstyrelsens ansvar			
Miljö hälsa fakturor	Miljö- och hälsoskydds förvaltningens ansvar		Kommunstyrelsens ansvar			
Övriga fakturor	Kommunstyrelsens ansvar					

*Tiden mellan inkassokrav och ansökan om betalningsföreläggande kan vara längre om flera fakturor ska samlas för att omfattas av samma ansökan om betalningsföreläggande.

Betalningspåminnelse

En betalningspåminnelse skickas ut till gäldenären 5-8 dagar efter fakturans förfallodag. Betalningspåminnelsen ska informera gäldenären om sista dag att betala den förfallna fakturan och vad som sker om inte fakturan betalas.

Inkassokrav

Om Vänersborgs kommun inte får full betalning för en fordran 10-14 dagar efter att betalningspåminnelse skickats ut till gäldenären, ska ett inkassokrav skickas till gäldenären (5 § inkassolagen). Gäldenären ska i inkassokravet informeras om de rättsliga åtgärder som följer på utebliven betalning eller vid betalningsinvändningar.

Vid solidariskt betalningsansvar föreligger att varje gäldenär krävs på hela beloppet.

Om Vänersborgs kommun inte får full betalning för en fordran senast på förfallodagen ska gäldenären krävas på dröjsmålsränta (3 § räntelagen). Det måste anges i fakturan att gäldenären är skyldig att betala dröjsmålsränta om betalning inte sker i tid. Dröjsmålsränta beräknas enligt 6 § räntelagen (1975:635) och motsvarar referensränta med ett tillägg på åtta procentenheter. Vänersborgs kommun tar ut en avgift av gäldenären för sina inkassoåtgärder enligt inkassolagens bestämmelser.

Jämkning

Enligt 8 § räntelagen finns möjlighet att jämka räntan om gäldenären på grund av sjukdom, skilsmässa, närstående dödsfall, arbetslöshet eller annan liknande omständighet som gäldenären inte har kunnat råda över, varit förhindrad att betala i rätt tid. Det ankommer på gäldenären att begära jämkning och ange grund för detta.

Anstånd

Om gäldenären tar kontakt med Vänersborgs kommun och ber att få anstånd kan kravhandläggaren acceptera detta om det är fråga om en enstaka händelse. Prövning sker från fall till fall och hänsyn bör tas till vilken typ av fordran det gäller och skälen till varför anstånd önskas. Vid anstånd flyttas kravdatum fram och om fordringen trots detta inte betalas debiteras dröjsmålsränta från fordringens ursprungliga förfallodag. Anstånd bör inte beviljas för längre tid än en månad.

Kvittning

Kvittning innebär att fordringar avräknas mot varandra helt eller delvis. Kvittning får ske om motfordran är gällande, mätbar, förfallen till betalning och fordringarna ska vara ömsesidiga. Det är dock inte så vanligt att Vänersborgs kommun och dess fordringsägare har ömsesidiga fordringar mot varandra. Enskilda krav kan inte kvittas bort mot olika former av bidrag som utgår från Vänersborgs kommun såsom ekonomiskt bistånd, inackorderingstillägg och bostadsanpassningsbidrag.

Amorteringsplan

Kravhandläggaren kan, efter restriktiv prövning, komma överens med gäldenären om en amorteringsplan. Amorteringsplanen ska upprättas på affärsrättsliga grunder när det finns rimliga utsikter att gäldenären kan infria sina åtaganden mot Vänersborgs kommun.

Dröjsmålsränta ska betalas under avbetalningstiden. Dröjsmålsränta beräknas enligt 6 § räntelagen (1975:635) och motsvarar referensränta med ett tillägg på åtta procentenheter. Gälldenären ska informeras att dröjsmålsränta kommer att tas ut.

Amorteringsplanen ska upprättas skriftligt och vara underskriven av gälldenären. Amorteringsplanen ska omfatta hela skulden. Vid upprättande av en amorteringsplan ska villkoren i det bakomliggande avtalet inte förändras på annat sätt än vad som gäller för avbetalningstakten.

Om betalning inte sker enligt upplagd amorteringsplan, ska en påminnelse på en obetald avisering gå ut till gälldenären. Om betalning, efter påminnelse, ändå inte sker inom angiven tidsram, ska hela den kvarstående skulden förfalla till omedelbar betalning.

Ansökan om betalningsföreläggande

Om gälldenären inte betalar en fordran, ska Vänersborgs kommun senast 45 dagar efter fordrans förfallodag göra en kreditupplysning om gälldenären. Utifrån gälldenärens ekonomiska situation görs en bedömning av om det är värt kostnaderna att ansöka om betalningsföreläggande med verkställighet hos kronofogdemyndigheten. Om gälldenären är ekonomiskt belastad bör kravet skickas till kronofogdemyndigheten utan begäran om verkställighet. Huvudregeln är att ansöka om betalningsföreläggande med verkställighet.

Kostnader och arvode ska debiteras enligt förordningen (1991:1340) om ersättning för kostnader i mål om betalningsföreläggande. Vänersborgs kommun tar ut ersättning för högst fyra inkassokrav av gälldenären.

Om gälldenären bestrider ett krav eller en ansökan om betalningsföreläggande, en tvistig fordran, ska varje förvaltning utreda om kravet är berättigat. Inga inkassoåtgärder ska vidtas under tiden ärendet utreds. Om kravet bedöms riktigt ska kravhandläggaren, om det inte är gjort tidigare, ansöka om betalningsföreläggande.

Ett utslag hos kronofogdemyndigheten eller en tredskodom meddelad av tingsrätten innebär att gälldenären får en betalningsanmärkning som varar i tre år från utslagsdatum för privatpersoner och från ansökan om betalningsföreläggande för juridiska personer.

Om gälldenären är bosatt utomlands i ett land som tillhör EU kan Vänersborgs kommun använda sig av svenska kronofogdemyndigheten. I de fall som gälldenären bor utanför EU-området sker långtidsbevakning (se nedan).

Vänersborgs kommun ska låta en fordran ligga kvar hos kronofogdemyndigheten så länge utmätningen ger resultat. Vid resultatlösa utmätningförsök ska fordran återkallas och långtidsbevakas.

Tingsrätten

Kommunjuristen med rättegångsfullmakt, ansvarar under kommunstyrelsen för att talan väcks i tingsrätten så snart som det konstaterats att en fordran är tvistig och att fordran inte beror på någon felaktighet från Vänersborgs kommun. Domen från tingsrätten ska så snart som möjligt skickas till kronofogdemyndigheten för utmätning om inte betalning inkommer.

Endast om en fordran gäller ett större belopp eller om omständigheter i övrigt talar för att gäldenären inte kommer att reglera fordran efter ett betalningsföreläggande, bör fordran lämnas direkt till tingsrätten.

Vänersborgs kommun kan ansöka om att utmätningsbar egendom beläggs med kvarstad. Detta för att förhindra att gäldenären gör sig av med egendomen innan ett avgörande till hans nackdel har hunnit meddelas. Kvarstaden får avse så mycket av gäldenärens egendom att fordran kan antas bli täckt vid utmätning. Ansökan om kvarstad görs av kommunjuristen hos tingsrätten.

Långtidsbevakning

Vänersborgs kommun ska efterbevaka samtliga fordringar till dess att full betalning, jämte upplupen ränta och kravkostnader betalats.

Fordringar som är osäkra ska skrivas av bokföringsmässigt men ändå fortsätta att bevakas (s.k. långtidsbevakning). Beslut om avskrivningar ska följa gällande delegationsbestämmelser. Kostnader för avskrivningar ska belasta respektive berörd verksamhet. Avgifter till kronofogdemyndigheten täcks av ekonomikontoret.

Preskription

Allmänna regler om preskription finns i preskriptionslagen (1981:130). Preskription innebär att borgenären förlorar rätten att kräva ut sin fordran. En fordran preskriberas enligt huvudregeln tio år räknat från tillkomsten av fordringen, om inte preskriptionstiden avbryts dessförinnan. Om en fordran grundar sig på ett avtal, räknas preskriptionstiden normalt från tidpunkten för avtalets ingående. För konsumentfordringar, fordringar som avser en vara eller tjänst till enskild person, gäller tre år från fordringens tillkomst.

Preskriptionen avbryts genom att gäldenären på något sätt erkänner fordran exempelvis genom betalning, erlagd ränta eller att en skriftlig erinran skickas ut till gäldenären. Ett preskriptionsavbrott innebär att ny preskription börjar löpa från dagen för avbrottet. Dröjsmålsränta debiteras under tiden.

Dödsbo

Om gäldenären avlider övergår betalningsansvaret för den avlidnes skulder på dödsboet och Vänersborgs kommun ska rikta sitt krav mot dödsboet. I de fall där dödsboets tillgångar inte räcker till betalning av samtliga skulder är de enskilda dödsbodelägarna inte personligt ansvariga för den avlidnes skulder.

Skuldsanering

Ekonomikontorets kravhandläggare ska, via Bolagsverkets hemsida Post och inrikestidningar, bevaka vilka personer som är aktuella för skuldsanering. Bevakningen görs för att få med kommunens fordringar i skuldsaneringen. Kommunen kan annars inte i efterhand kräva betalning för fordringar som förföll innan skuldsaneringen beviljades.